

05.07.01-“Қишлоқ хўжалигини ва мелиорация машиналари. Қишлоқ хўжалиги ва мелиорация ишларини механизациялаш” ихтисослигидан кириш имтихонини ўтказиш саволлари

1. Экинлардан юқори ҳосил олинишини таъминловчи тупроқнинг таркиби қандай бўлиши керак?
2. Ерга асосий ишлов беришдан мақсад нима ва унинг қайси усулларини биласиз?
3. Республикамиз шароити учун қайси турдаги плугдан фойдаланиш юқори самара беришининг моҳиятини тушунтиринг.
4. Далани тайёрлаш ва ҳайдаш ишлари қандай ташкил этишлади?.
5. Икки ярусли ер ҳайдаш технологиясининг аҳамиятини тушунтиринг.
6. Нима мақсадда тирмалаш ишлари бажарилади?
7. Тирмалашда тупроқнинг қайси физик хоссаси ўзгаради?
8. Шўри ювилмаган ва шўри ювилган турокларда қайси русумдаги тирмалардан фойдаланиш керак?
9. Қандай ҳолатда тупроқни молалаш талаб этилади?
10. Молалашда тупроқнинг қайси физик хоссаси ўзгаради?
11. Қандай далалар ёппасига культивация қилинади?
12. Дехқончилик маданияти деганда нимани тушинасиз?
13. Лазерли ер текислагичнинг афзалликларини айтинг.
14. Суғориладиган ерларда ўғит-лардан самарадор фойдаланиш деганда нималар эътиборга олинниши керак?
15. Ўғит солиши ишларига қандай агротехник талаблар қўйилади?
16. Ўғитларнинг қандай турлари мавжуд?
17. Ўғитларни агротехник картограммаларга асосан тупроққа солишини тушунтириб беринг.
18. Маъданли ўғитларни солища қўлланиладиган агрегат турла-рини ва уларнинг афзалликларини айтинг.
19. Тупроққа асосий ишлов бериш машиналари ишчи қисмларининг параметрлари ҳакида тушунча беринг
20. Культиватор-озиқлантиргичнинг вазифаси, тузилиши ва ишлаш принципини изоҳлаб беринг.
21. НРУ-0,5 ўғит сочиш машинасининг тузилиши ва ишчи қисмлари ҳакида тушунча беринг.
22. Тупроққа саёз ишлов бериш машиналарининг тузилиши ва ишлаши ҳакида тушунча беринг.
23. Тупроққа ёппасига ишлов бериш машиналари ҳакида тушунча беринг.
24. Тупроққа ўғитларни солища унинг самарадорлигини ошириш йўлларини изоҳланг.
25. Экинлар уруғини мақбул кўмиш чуқурлиги қандай асосланади?
26. Экиш чуқурлигига таъсир этувчи омилларни тушунтиринг.
27. Экинлар уруғини экиш усуллари уларнинг қайси хусусиятларига қараб танланади?
28. Чигит экишнинг мақбул муддатлари қайси омилларга боғлиқ?
29. Мамлакатимиз миңтақалари бўйича чигит экиш муддатларига изоҳ беринг.
30. Чигит экиш ишларига қандай агротехник талаблар қўйилади?
31. Чигит экиш ишлари қандай ташкил этилади?
32. Бошоқли дон экиш технологиясини тушунтириб беринг.
33. Қатор орасига ишлов бериш ишларининг асосий вазифаси нимадан иборат?
34. Қатор орасига ишлов беришда қандай агротехник талаблар қўйилади?
35. Қатор орасига ишлов бериш ишлари қандай ташкил этилади?
36. Культиваторнинг ишчи қисмлари турлари ва уларнинг вазифасини айтинг.

37. Экинларни парваришилашда амалга ошириладиган ишларнинг самарадорлигини оширишда нималарга алоҳида аҳамият бериш зарур?
38. Культиватор ишчи қисмларнинг параметрлари ва вазифаси ҳақида тушунча беринг.
39. Ўғит сепиш машиналарининг вазифаси ва турлари ҳақида тушунча беринг.
40. Икки ярусли ер ҳайдаш технологиясининг аҳамиятини тушунтиринг.
41. Тишли тирмаларнинг тузилиши вазифаси ҳақида тушунча беринг.
42. Тишли тирмаларнинг технологик иш жараёни ҳақида тушунча беринг.
43. СЧХ-4 нинг технологик иш жараёни ҳақида тушунча беринг.
44. Зааркунанда, касаллик ва бегона ўтларга қарши курашишнинг қандай турларини биласиз?
45. Қишлоқ хўжалик экинларига кимёвий ишлов бериш усулларининг қандай турлари мавжуд?
46. Кимёвий ишлов бериш усулларни амалга оширишда қандай агрегатлардан фойдаланилади?
47. Касалликларга қарши курашишда қайси усолдан фойдаланиш самарали ҳисобланади?
48. Бегона ўтларни йўқотишнинг агротехник усулларини айтинг.
49. Зааркунандаларга қарши биологик курашнинг моҳиятини айтинг.
50. Машина терими учун пахта далаларини танлашда нималарга алоҳида эътибор қаратилади?
51. Далани машина теримига тайёрлашда қандай тадбирлар амалга оширилади?
52. Машина теримига қандай агротехник талаблар қўйилади?
53. Пахта ҳосилини теришда қайси русумдаги пахта териш машиналаридан фойдаланилади?
54. Пахта териш машиналарнинг афзаллиги ва камчиликларини айтинг.
55. Пахта теримини узликсиз оқим усулида ташкил этиш усулининг моҳиятини тушунтиринг.
56. Галлани ўриб олишнинг қандай усулларини биласиз?
57. Галла ўримига қўйиладиган агротехник талабларни айтинг.
58. Кейс-2166 ғалла ўриш комбайнинда қандай турдаги янчиш барабани ўрнатилган?
59. Кейс-2166 ғалла ўриш комбайнининг афзалликларига изоҳ беринг.
60. Барабанли янчиш қурилмали комбайнлар қандай ғаллани ўришда яхши натижа беради?
61. Доминатор-130 ғалла ўриш комбайнинда қандай турдаги янчиш барабани ўрнатилган?
62. Доминатор-130 ғалла ўриш комбайнининг афзалликларига изоҳ беринг.
63. Роторли янчиш қурилмали комбайнлар қандай ғаллани ўришда яхши натижа беради?
64. Роторли янчиш қурилмаси қандай афзалликларга эга?
65. Барабанли янчиш қурилмаси қандай афзалликларга эга?
66. Доңларни дастлабки тозалашдан мақсад нима?
67. Доңнинг қайси кўрсатгичлари бўйича тозалаш тешиқли ғалвирларда амалга оширилади?
68. Ҳаво ёрдамида тозалашда доңнинг қайси кўрсатгичи асосий ҳисобланади?
69. Доңни шаклига қараб тозалаш ишлари қайси турдаги ғалвир билан бажарилади?
70. Картошка ковлашнинг ўзига хос хусусиятларига нималар киради?
71. Картошка ковлаб олишнинг қандай усулларини биласиз?
72. Картошкани йигиштириб олиш қандай ташкил этилади?
73. Картошка ковлагичнинг турлари ва унинг асосий қисмларини айтинг.
74. Картошкани йигиштириш ишларига қандай агротехник талаблар қўйилади?
75. Мева ва узумларни йигиштириб олиш усулларини айтинг.
76. Қандай меваларни машиналар ёрдамида йигиштириб олиш самарали ҳисобланади?
77. Шудгорлаш жараёнига қўйиладиган агротехник талаблар?
78. Экинлар ургуни экиш усуллари уларнинг қайси хусусиятларига қараб танланади?
79. Чигит экишнинг мақбул муддатлари қайси омилларга боғлиқ?
80. Илдиз мевалар йигиштириш машинасининг ишлаш жараёнини тушунтиринг.
81. Бошоқли дон экиш технологиясини тушунтириб беринг.

82. Бегона ўтларни йўқотишининг агротехник усулларига изоҳ беринг
83. Пахта териш аппаратлари турлари ва ишлаш жараёни ҳақида тушунча беринг.
84. Дисксимон тирманинг тузилиши ва ишлаш принципи ҳақида тушунча беринг..
85. Горизонтал шпинделли пахта териш аппаратларининг ишлаш жараёни ҳақида тушунча беринг.
86. Мева йигич машиналарининг асосий қисмлари ҳақида тушунча беринг..
87. Узум йигич машинаси узум ҳосилини қандай усулда йиғиб олади?
88. Узум йигич машинасининг пневматик ҳаво тозалагичи қандай вазифани бажаради?
89. Нима учун эртапишар сабзавотлар асосан қўлда териб олинади?
90. Сабзавотларни териб олиш машиналарининг асосий қисмлари ҳақида тушунча беринг?
91. Сабзавотларни териб олиш машиналарининг асосий қисмлари ҳақида тушунча беринг..
92. Мамлакатимизда қишлоқ хўжалиги маҳсулотларини етиширишда асосан қандай дехқончилик усули қўлланилади?
93. Қандай суғориш усулларини биласиз?
94. Нима учун пахтачиликда ёмғирлатиб суғориш ишлари қўлланилмайди?
95. Тупроқ остидан ва томчилатиб суғориш усулларининг бир-биридан қандай фарқи бор?
96. Мехнат унумдорлигини вазифаси нимадан иборат?
97. Мехнатнинг самарадорлигини ошириш йўлларини айтинг.
98. Мехнатни оқилона ташкиллаштиришга нималар киради?
99. Агрегатнинг иш унуми нима ва у қандай бирликларда аниқланади?
100. Иш унумининг қайси турларини биласиз?
101. Вертикал шпинделли пахта териш аппаратларининг ишлаш жараёни ҳақида тушунча беринг
102. Фалла йигиштириш усуллари тўғрисида ҳақида тушунча беринг.
103. Фалла йигиштириш машиналарининг ишлаш принципи ҳақида тушунча беринг.
104. Фалла йигиштириш машиналарининг тузилиши ҳақида тушунча беринг.
105. Мева ва узумлар йигишнинг ўзига хос хусусиятлари ва усуллари
106. Мева ва узумларни йигиштириш машиналарининг турлари ҳақида тушунча беринг.
107. Агрегатнинг фойдаланиш коэффициентлари қандай аниқланади ва уларнинг моҳиятини тушунтиринг.
108. Смена вактидан фойдаланиш коэффициенти қандай аниқланади?
109. Смена вактидан фойдаланиш коэффициентини ошириш йўллари ҳақида тушунча беринг.
110. Бажарилган ишга ёқилғи сарфи қандай топилади?
111. Агрегатнинг ишлаётганда ёқилғининг ортиқча сарфланишига таъсир этувчи омилларни ҳақида тушунча беринг.
112. Шина тупроқилгичининг вазифаси нимадан иборат?
113. Ўнг ва чап ғилдираклар шиналари тупроқилгичларининг ейилиш даражасини фарқи 6 % ошса қандай хулоса қилиниши керак?
114. Нима учун шина тупроқилгичининг ейилиш даражаси 80 % дан юқори бўлса уни алмаштириш тавсия этилади?
115. Қандай мақсадда ўғит сочгичнинг ишчи қамров кенглигини билиш керак?
116. Бир гектар майдонга сепиладиган ўғит миқдори машинанинг қандай кўрсаткичларига боғлиқ?
117. Бункер тубидаги тўкиш дарchasига ўғит узлуксиз тушиб туриши қандай таъминланади?
118. Ўғит сочгичнинг ишчи қамров кенглиги қандай омилларга боғлиқ бўлади?
119. Қандай сабабларга кўра бир планкадаги тишлар оралиғи излар қадамидан катта кўйилади?
120. Нима учун тишининг учи қийик кесилган бўлади?
121. Қандай мақсадда тирма тишлари кўп киримли винтсимон майдон бўйлаб жойлаштирилади?

122. Қандай сабабларга кўра дисксимон тирма билан серкесак шудгорга ишлов бериш маъқул бўлади?
123. Дисксимон тирманинг хужум бурчаги қандай мақсадда ўзгартиладиган қилинади?
124. Қўшни дисклар оралиғида юмшатилмасдан қолдирилган дўнгча баландлиги қандай омилга боғлиқ?
125. Тирмалашда юмшатилмасдан қолдирилган дўнгчалар майдони қандай омилга боғлиқ?
126. Мева ва узумларнм йиғиштириш машиналарининг тузилиши ва ишлаш жараёнлари ҳақида тушунча беринг.
127. Култивациялашда ҳимоя йўлагини кенглиги қандай кўрсаткичларга қараб ўрнатилади?
128. Пахта териш аппаратнинг пахтани териш даражаси қандай омилларга боғлиқ?
129. Плуг корпусига тушудиган қаршиликлар ҳақида тушунча беринг.
130. Бир уяга экилаётган чигит сони қандай ўзгартирилади?
131. Чигит экилган уялар оралиғи қандай ўзгартирилади?
132. Бир гектар майдонга экиладиган чигит сони қандай белгиланади?
133. Бир гектар майдонга экиладиган чигит сони қандай ўзгартирилади?
134. Қандай вазиятда сеялка ғилдирагининг сирпаниш даражаси ортиб кетади?
135. Уруғнинг тўкилувчанлигини қандай мақсадда эътиборга олиш лозим?
136. Ғалтаксимон миқдорлагич қандай вазиятда уруғни шикастлантириши мумкин?
137. Қандай мақсадда сеялкадаги ҳамма миқдорлагичлар деярли бир хил уруғ ажратишига эришиш керак?
138. Култивациялашда ҳимоя йўлагини кенглиги қандай кўрсаткичларга қараб ўрнатилади?
139. Тупроқ юмшатувчи тишларни чуқурлиги бўйича жойлаштиришда қандай омиллар эътиборга олинади?
140. Култивация вақтида тупроқни юмшатиш даражаси қандай омилларга боғлиқ бўлади?
141. Култивациялашда қандай мақсадда туташ қаторлар оралигини эътиборга олиш талаб этилади.
142. Қандай сабабларга кўра ўғитнинг хоссаларини эътиборга олган ҳолда миқдорлагични созлаш лозим?
143. Миқдорлагич 2 аппарат 4 ўғитсолгичга схемасида ишлатилганда бир аппаратда неча дона ўғит туширгич бўлади ва бунга изоҳ беринг?
144. Миқдорлагич 4 аппарат 4 ўғитсолгичга схемасида ишлатилганда бир аппаратда неча дона ўғит туширгич бўлади ва унга изоҳ беринг?
145. Култиваторни агрегатловчи трактор ўзгартирилганида харакат узатмасининг узатиш сони ҳам ўзгартириладими ва унга изоҳ беринг ?
146. Агрегатнинг экинзорга ишлов беришдаги қамров кенглиги қандай омилларга боғлиқ?
147. Қандай мақсадда резервуар ичига гидроаралаштиргич ўрнатилади?
148. Қандай мақсадда кимёвий модда эритмасини экинзорга майдароқ заррачаларга парчалаб пуркаш маъқул ҳисобланади?
149. Пуркагични ростлашда нима учун агрегатнинг ишчи тезлиги эътиборга олинади?
150. Нима сабабдан иссиқ ҳаво ва кучли шамол эсиб турган вақтда эритмани пуркаш тавсия қилинмайди?
151. Аппаратнинг пахтани териш даражаси қандай омилларга боғлиқ?
152. Аппаратнинг пахтани чала териш ва ерга тўкиш даражаси нималарга боғлиқ?
153. Шпинделларни айлантирувчи ташқи тасманинг таранглик кучи териш жараёнига қандай таъсир қиласди?
154. Териш аппаратидаги ажраткич қандай ишни бажаради?

155. Нега шпиндел ролигини айлантириш учун бир неча понасимон тасмалар қўйилади?
156. Барабанлар жуфти оралиғидаги териш камерасининг (иш тирқиши) кенглиги қандай аҳамиятга эга?
157. Комбайн ўргичи қисмларининг таъсирида содир бўлган дон нобудгарчилиги қандай аниқланади?
158. Нима мақсадда ерга тўкилган сомон остини назорат қилиш керак бўлади?
159. Қандай мақсадда комбайн сомон элагичи бўйлаб янчилган ғаллани секинроқ силжитишга интилиш керак?
160. Нима сабабли янчиш барабанини иложи борича секинроқ айлантиришга интилиш керак?
161. Қандай сабабга кўра дон тозалашда ғалвир кўзларининг шакли ва ўлчамлари турлича бўлганларидан фойдаланилади?
162. Ҳаво қувурининг асосий вазифаси нимадан иборат деб ҳисоблайсиз?
163. Ҳаво қувуридан олиб чиқарилган енгил аралашмалар қандай тиндирилиб, чўктирилади?
164. Галвир кўзларига дон тиқилиб қолишини олдини олиш учун қандай чора кўрилади
165. Гўза қатор орасига ишлов берадиган агрегатнинг асосий фойдаланиш кўрсатгичларини айтинг.
166. Култиватор ишининг сифатли бўлиши учун ўрнатиладиган ишчи қисмларнинг тўлиқ сонини биласизми?
167. Култиватор ишчи қисмларининг тури нимага асосан аниқланади?
168. Гўза қатор орасига ишлов бериш ишларига қўйиладиган агротехник талабларнинг моҳиятини тушунтириng.
169. Fўзани дефолиация қилиш ишларини моҳиятини тушунтириng.
170. Пуркагич вертикал (тик) ўқига нисбатан 10-12 градус қия ўрнатилишини изоҳланг.
171. Fўзани дефолиация қилишга қўйиладиган агротехник талаблар нималардан иборат?
172. Fўзани дефолиация қилиш агрегатининг таркибини айтинг ва уни ишлатиш қоидаларини тушунтириng.
173. Пахтани машинада териб олишда қандай турдаги машиналардан фойдаланилади?
174. Пахта териш машиналарнинг асосий афзалликларини айтинг.
175. Тик шпинделли пахта териш машинасининг вазифасини айтинг ва унинг ишлашини тушунтириng.
176. Горизонтал шпинделли пахта териш машинасининг вазифасини айтинг ва унинг ишлашини тушунтириng.
177. Машина теримига қўйиладиган агротехник талаблар ҳақида тушунча беринг.
178. Тракторларнинг вазифаси, таснифи ва тузилиши ҳақида тушунча беринг.
179. Қишлоқ хўжалигига бажариладиган қайси ишларни занжирли тракторлар билан бажариш мақсадга мувофиқ ҳисобланади?
180. Танланган тракторларга қўйиладиган талаблар нималардан иборат?
181. Ўсимликлар қатор орасига ишлов беришда қандай тракторлардан фойдаланилади?
182. Фермер хўжалиги учун тракторларни танлашда нималарга эътибор берилиши керак?
183. Ички ёнув двигателининг вазифаси ва ишлаш жараёни ҳақида тушунча беринг.
184. Ўзбекистон шароитида қайси турдаги совутиш тизимиға эга бўлган двигателлардан фойдаланиш маъқул деб ўйлайсиз?
185. Трактор трансмиссиясининг вазифасини айтинг.
186. Узатиш сонини ўзгартирish усули бўйича трансмиссиялар қандай турларга бўлинади?
187. Илашиш муфтасининг вазифаси нимадан иборат?
188. Илашиш муфтаси буровчи моментни узатиш усулига қараб қандай турларга бўлинади?

189. Тракторнинг узатмалар кутиси қандай вазифани бажаради.
190. Трактор етакчи кўпригининг вазифаси ва унинг асосий кисмлари нималардан иборат.
191. Трактор юриш қисмининг вазифаси ва турларини айтинг.
192. Тракторларнинг агротехника масофаси ва колеяси деганда нимани тушунасиз?
193. Тупроқ зичланишининг моҳиятини ва турларини айтинг.
194. Тупроқнинг қайта зичланиши деганда нимани тушунасиз?
195. Тупроқ зичланишининг камайтиришда кўлланиладиган қандай тадбирларни биласиз?
196. Тракторнинг иш жиҳозларига нималар киради?
197. Осма ва тиркалма машиналарнинг бир-биридан афзаллиги ва камчиликларини тушунтириng.
198. Қувват олиш валининг вазифаси ва турларини айтинг.
199. Трактор харакатига боғлиқ бўлган қувват олиш вали қайси қишлоқ хўжалик машиналари учун мўлжалланган?
200. Трактор харакатига боғлиқ бўлмаган қувват олиш вали қайси қишлоқ хўжалик машиналари учун мўлжалланган?

Кафедра мудири:

Э.Курбонов